

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

2016 M. LIEPOS 1 D. – 2016 M. GRUODŽIO 31 D.

Svarbi pastaba: Prieš supažindindami su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo Teismų praktikos departamento parengta Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos apžvalga, jos autoriai nori atkreipti skaitytojų dėmesį į tai, kad šiame dokumente yra pateikiamos neoficialios Europos Žmogaus Teisių Teismo procesinių sprendimų santraukos, kurios Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nesaisto. Šis dokumentas yra tik informacinio pobūdžio, be kita ko, parengtas remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo informaciniais pranešimais. Taip pat norime atkreipti dėmesį į tai, kad pagal Konvencijos 44 straipsnio 2 dalį, kolegijos sprendimas tampa galutiniu: a) šalims paskelbus, kad jos neprašo perduoti bylos svarstyti Didžiajai Kolegijai; ar b) praėjus trimis mėnesiams nuo sprendimo datos, jei nebuvo prašymo perduoti bylą svarstyti Didžiajai Kolegijai; ar c) Didžiosios Kolegijos teisėjų komisijai atmetus prašymą pagal 43 straipsnį. Pagal to paties straipsnio 1 dalį Didžiosios Kolegijos sprendimas yra galutinis.

Atsižvelgiant į tai, kad oficialius ir nesutrumpintus sprendimų tekstus galite rasti Europos Žmogaus Teisių Teismo interneto svetainėje www.echr.coe.int, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nepisiima atsakomybės už atliktą vertimą ir parengtos santraukos išsamumą.

Apžvalgoje naudojami pagrindiniai sutrumpinimai:

EŽTT, Teismas – Europos Žmogaus Teisių Teismas

Konvencija – Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija

Svarbos lygiai – Europos Žmogaus Teisių Teismo nagrinėjamos bylos yra skirstomos į keturias kategorijas:

Skelbta Rinkinyje – ypatingos svarbos sprendimai, kurie skelbiami oficialiuosiuose Teismo praktikos rinkiniuose (*Reports of Judgments and Decisions*).

1 = *Didelė svarba*: sprendimai, kurie reikšmingai prisideda prie Teismo praktikos plėtojimo, aiškinimo ar keitimo.

2 = *Vidutinė svarba*: sprendimai, kurie nors ir reikšmingai praktikos nepakeičia, tačiau nėra susiję vien tik su nusistovėjusios praktikos laikymusi.

3 = *Mažesnė svarba*: sprendimai, pasižymintys mažu teisiniu interesu, t. y. sprendimai, kuriuose paprasčiausiai laikomasi nusistovėjusios teismo praktikos ir kt.

KANKINIMO UŽDRAUDIMAS (3 straipsnis)	4
<i>A. B. ir kiti prieš Prancūziją</i>	4
Dėl nepilnamečių sulaikymo išsiuntimo procedūrų metu.....	4
TEISĖ Į TEISINGĄ BYLOS NAGRINĖJIMĄ (6 straipsnis)	5
<i>Trevisanato prieš Italiją</i>	5
Dėl atsisakymo priimti kasacinį skundą, neatitinkantį reikalavimų.....	5
<i>Vardanyan ir Nanushyan prieš Armėniją</i>	6
Dėl teisėjo pastabos, kad šalies atsisakymas taikiai išspręsti ginčą gali turėti poveikį bylos baigčiai.....	6
<i>Lupeni Greek Catholic Parish ir kiti prieš Rumuniją</i>	7
Dėl esminių ir ilgalaikių aukščiausiosios instancijos teismo praktikos išsiskyrimų.....	7
SAVIRAIŠKOS LAISVĖ (10 straipsnis)	8
<i>Ziembinski prieš Lenkiją (Nr. 2)</i>	8
Dėl žurnalisto atsakomybės už straipsnį, pašiepiantį vietinės valdžios pareigūnus, bei sarkazmo ir ironijos panaudojimo žurnalistų saviraiškoje.....	8
<i>Karapetyan ir kiti prieš Armėniją</i>	9
Dėl diplomatų atšaukimo už pareiškimą, kad prezidento rinkimai buvo nesąžiningi.....	9
TEISĖ Į SANTUOKĄ (12 straipsnis)	10
<i>Chernetskiy prieš Ukrainą</i>	10
Dėl nepateisinamo delsimo kaliniui išduoti skyrybų pažymėjimą, būtiną naujai santuokai sudaryti.....	10
NUOSAVYBĖS APSAUGA (Konvencijos Pirmojo Protokolo 1 straipsnis)	10
<i>Keriman Tekin ir kiti prieš Turkiją</i>	11
Dėl atsisakymo atlyginti žalą, padarytą viešųjų darbų metu apgriaunant be leidimo pastatytą namą...11	11
TEISĖ Į LAISVUS RINKIMUS (Konvencijos Pirmojo Protokolo 3 straipsnis)	12
<i>Uspaskich prieš Lietuvą</i>	12
Dėl namų arešto skyrimo kandidatui į parlamentą rinkimų metu.....	12

KANKINIMO UŽDRAUDIMAS (3 straipsnis)**Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. liepos 12 d. sprendimas byloje***A. B. ir kiti prieš Prancūziją***(pareiškimo Nr. 11593/12, svarbos lygis – 2)***Dėl nepilnamečių sulaikymo išsiuntimo procedūrų metu*

Šioje apžvalgoje taip pat aptariami Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. liepos 12 d. sprendimai bylose [R. K. ir kiti prieš Prancūziją](#) (pranešimo Nr. 68264/14), [R. C. ir V. C. prieš Prancūziją](#) (pareiškimo Nr. 76491/14), [R. M. ir kiti prieš Prancūziją](#) (pareiškimo Nr. 33201/11) bei [A. M ir kiti prieš Prancūziją](#) (pareiškimo Nr. 24587/12).

Faktinės aplinkybės

Vykdamas išsiuntimo procedūras, pareiškėjai ir jų šeimos su nepilnamečiais vaikais iš Rusijos, Armėnijos ir Rumunijos buvo uždaryti sulaikymo centruose Toulouse-Cornebarrieu ir Metz-Queuleu.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pažymėjo, kad, konstatuojant Konvencijos 3 straipsnio pažeidimą dėl lydimų nepilnamečių užsieniečių sulaikymo, atsižvelgtina į jauną vaikų amžių, sulaikymo trukmę, ir tai, ar patalpos, kuriose jie laikyti, buvo pritaikytos vaikams. Dėl materialinių sulaikymo sąlygų nagrinėtose bylose pastebėta, jog Toulouse-Cornebarrieu ir Metz-Queuleu centrai buvo įgalioti priimti šeimas. Institucijos atskyrė šeimas nuo kitų sulaikytųjų, suteikė specialiai įrengtus miegamuosius ir tinkamas priemones pasirūpinti vaikais. Tačiau Toulouse-Cornebarrieu centras buvo pastatytas šalia oro uosto takų ir todėl jame buvo itin didelė triukšmo tarša. Vaikams reikėjo pabūti gryname ore, todėl jie patyrė per didelį triukšmo lygį. Dėl sulaikymo kilę suvaržymai, ypač sunkūs mažiems vaikams, kaip ir organizuoto gyvenimo sąlygos centre, pareiškėjų vaikams sukėlė stresą. Jie nuolat girdėjo pranešimus per centrų garsiakalbius. Dar daugiau – Metz-Queuleu centre esantis kiemas, skirtas šeimoms, nuo vyrų skirtos teritorijos buvo atskirtas tik metaline tvora, leidusia matyti įvykius viduje. Viršijus trumpą sulaikymo laikotarpį, pasikartojamumas ir besikaupiančio pobūdžio psichologiniai ir emociniai sukrėtimai vaikams sukėlė neigiamas pasekmes, kurių sunkumas pateko į Konvencijos 3 straipsnio taikymo sritį.

Teismo vertinimu, trumpas laikotarpis buvo viršytas, kai keturmečio vaiko sulaikymas anksčiau nurodytomis sąlygomis truko 18 dienų (byloje *A. B. ir kiti prieš Prancūziją*). Be to, kadangi jis negalėjo būti paliktas vienas, jis privalėjo savo tėvus lydėti į visus susitikimus, reikalingus jų atveju, bei į įvairius teismo ir administracinius posėdžius. Per šias išvykas jis privalėjo būti arti ginkluotų ir uniformuotų policijos pareigūnų. Galiausiai – jis matė savo tėvų emocinius ir psichologinius išgyvenimus, nes sulaikymo vietoje jie negalėjo užtikrinti reikiamo atstumo. Trumpas sulaikymo laikotarpis buvo viršytas ir kitais atvejais: dvejų su puse metų ir keturių mėnesių vaikus laikant 7 dienas (byloje *A. M. ir kiti prieš Prancūziją*), septynių mėnesių vaiką laikant 7 dienas (byloje *R. M. ir kiti prieš Prancūziją*), dvejų metų vaiką laikant 10 dienų (byloje *R. C. ir V. C. prieš Prancūziją*), penkiolikos mėnesių vaiką laikant 9 dienas (byloje *R. K. ir kiti prieš Prancūziją*). Visiems pareiškėjų vaikams buvo padarytas Konvencijos 3 straipsnio pažeidimas.

Teismas akcentavo, jog vaiko sulaikymas kartu su jo tėvais būtų suderinamas su Konvencijos 5 straipsnio 1 dalies f punktu tik jei valstybės institucijos įrodytų, kad jos ėmėsi šių kraštutinių priemonių realiai įvertinusios, jog jokia kita poveikio priemonė negalėjo būti taikyta. Bylose *A. B. ir kiti prieš Prancūziją*, *R. M. ir kiti prieš Prancūziją* bei *R. K. ir kiti prieš Prancūziją* šeimos sulaikymui alternatyvios priemonės nebuvo svarstytos, todėl tai laikytina pažeidimu pareiškėjų vaikų atžvilgiu. Byloje *A. M. ir kiti prieš Prancūziją* galimybė taikyti švelnesnes priemones buvo atmesta dėl pareiškėjos atsisakymo susisiekti su valstybės sienos apsaugos tarnyba dėl jos išvykimo organizavimo, tapatybę patvirtinančių dokumentų

nebuvimo ir neaiškios jos apgyvendinimo padėties. Byloje *R. C. ir V. C. prieš Prancūziją* galimybė taikyti švelnesnes priemones buvo atmesta todėl, kad pareiškėja buvo nubausta už rimtus teisės pažeidimus, išreiškė norą negrįžti į kilmės valstybę ir neturėjo jokio žinomo adresą. Pastaraisiais atvejais valstybės institucijos ėmėsi efektyvių priemonių siekdamas nustatyti, ar nebuvo jokių alternatyvų šeimos sulaikymui.

Teismas pabrėžė, kad nacionaliniai teismai, vertindami sprendimą sulaikyti tėvus, privalo atkreipti dėmesį ir į vaiko situaciją, materialines sulaikymo sąlygas, ypač atsižvelgiant į suvaržytą nepilnamečių teisę teisme ginčyti jų atžvilgiu priimtus sprendimus. Priešingu atveju vaikui nėra užtikrinama Konvencijos 5 straipsnio 4 dalyje numatyta apsauga (byloje *A. B. ir kiti prieš Prancūziją*). Teismas taip pat nusprendė, jog pareiškėjų sulaikymo tikslas buvo teisėtas Konvencijos 8 straipsnio 2 dalies prasme, bet neproporcingas, nes nebuvo svarstyta galimybė pareiškėjams taikyti sulaikymui alternatyvias priemones, neįvertinta aplinkybė, kad pareiškėjai jau dvejus su puse metų (prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpiu) gyveno Prancūzijoje, bei, atsižvelgiant į vaiko interesų viršenybės principą ir kitas aplinkybes, nebuvo pakankamai pagrįsta, kodėl pareiškėjai negalėjo apsigyventi viešbutyje (byloje *A. B. ir kiti prieš Prancūziją*).

Išvados: Konvencijos 3 straipsnio pažeidimas pareiškėjų vaikų atžvilgiu, 5 straipsnio 1 dalies f punkto pažeidimas pareiškėjų vaikų atžvilgiu (bylose *A. B. ir kiti prieš Prancūziją*, *R. M. ir kiti prieš Prancūziją* bei *R. K. ir kiti prieš Prancūziją*), 5 straipsnio 4 dalies pažeidimas pareiškėjų vaikų atžvilgiu (bylose *A. B. ir kiti prieš Prancūziją*, *R. M. ir kiti prieš Prancūziją* bei *R. K. ir kiti prieš Prancūziją*), 8 straipsnio pažeidimas pareiškėjų atžvilgiu (bylose *A. B. ir kiti prieš Prancūziją* bei *R. K. ir kiti prieš Prancūziją*). Pareiškėjų grąžinimas į Rusiją nepažeistų Konvencijos 3 straipsnio (bylose *R. M. ir kiti prieš Prancūziją* bei *R. K. ir kiti prieš Prancūziją*).

41 straipsnis: neturtinei žalai atlyginti kiekvienam iš pareiškėjų priteista nuo 1 500 Eur iki 9 000 Eur.

[Prieiga internete](#)

TEISĖ Į TEISINGĄ BYLOS NAGRINĖJIMĄ (6 straipsnis)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. rugsėjo 15 d. sprendimas byloje *Trevisanato prieš Italiją* (pareiškimo Nr. 32610/07, svarbos lygis – 2)

Dėl atsisakymo priimti kasacinį skundą, neatitinkantį reikalavimų

Faktinės aplinkybės

Pareiškėjas, apeliacine tvarka pralaimėjęs darbo ginčą, siekė kreiptis į kasacinį teismą. Teismas atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą, nustatęs, kad pareiškėjas jame nesuformulavo teisės klausimo, kuriuo grindžiamas jo kasacinis skundas, kaip tai numatyta Civilinio proceso kodekse.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pažymėjo, kad, vertinant nacionalinio reguliavimo atitikimą Konvencijos 6 straipsnio 1 daliai, būtina atsižvelgti į proceso ypatybes, teismų sistemos sandarą ir kasacinio teismo vaidmenį. Priimtino reikalavimai kasacinėje instancijoje gali būti aukštesni nei apeliacinėje. Vadovaujantis kasacinio teismo praktika, suformuota iki pareiškėjui pateikiant kasacinį skundą, bylai aktualia nacionalinės teisės nuostata siekta užtikrinti kasacinio teismo funkciją užtikrinti vienodą teisės aiškinimą, išsaugant apelianto interesą panaikinti teismo sprendimą, jei tai reikalinga. Teismo vertinimu, pareiškėjui taikytas formalus reikalavimas nebuvo perteklinis. Kasacinio teismo taikyta taisyklė buvo sukurta ne teismų praktikoje, o teisėkūros būdu, jau gerokai prieš jam pateikiant kasacinį skundą. Pareiškėjo advokatas turėjo žinoti apie aktualius reikalavimus ir galėjo numatyti neatitikimo jiems pasekmes, kadangi Civilinio proceso kodekso nuostata ir kasacinio teismo pateikta jos interpretacija buvo pakankamai aiškios ir nuoseklios. Įpareigojimas atskiroje pastraipoje apibendrinti kasacinio skundo pagrindą ir aiškiai nurodyti teisės principą, kuris galbūt buvo pažeistas, iš pareiškėjo advokato nereikalavo jokių išskirtinių pastangų. Juo labiau kad tik advokatai, esantys specialiaame sąrašė, į kurį įtraukiama atsižvelgiant į kvalifikaciją, gali atstovauti asmenis kasaciniame teisme.

Taigi, kasacinio teismo sprendimas negali būti laikomas pernelyg formalia teisės aktų normų interpretacija, užkertančia kelią nagrinėti pareiškėjo bylą.

Išvada: Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimas nenustatytas.

[Prieiga internete](#)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. spalio 27 d. sprendimas byloje
Vardanyan ir Nanushyan prieš Armėniją
(pareiškimo Nr. 8001/07, svarbos lygis – 2)

Dėl teisėjo pastabos, kad šalies atsisakymas taikiai išspręsti ginčą gali turėti poveikį bylos baigčiai

Faktinės aplinkybės

Pareiškėjas teigė, kad iš jo visuomenės poreikiams buvo savavališkai atimtas namas ir žemės sklypas ir kad jam nebuvo užtikrinta teisė į teisingą teismą. Jis, be kita ko, nurodė, jog vienas iš teisėjų, nagrinėjusių bylą, buvo šališkas, kadangi jis pareiškėją vertė sudaryti taikos sutartį, grasindamas neigiamomis atsisakymo tai padaryti pasekmėmis.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pažymėjo, kad vienas iš pagrindinių teisės viešpatavimo aspektų yra teisinis saugumas, kuris *inter alia* numato, jog, jeigu teismas priėmė galutinį sprendimą, toks sprendimas nebegali būti kvestionuojamas. Teisinis tikrumas suponuoja *res judicata* principą, įtvirtinantį, kad jokia šalis negali siekti galutinio ir įsiteisėjusio sprendimo peržiūros vien turėdama tikslą iš naujo nagrinėti ginčą. Šiuo atveju pareiškėjo nuosavybės teisė į sklypą buvo pripažinta galutiniu ir galiojančiu kasacinio teismo plenarinės sesijos 1998 m. sprendimu, taip pat apylinkės teismo 2000 m. sprendimu dėl kitų sklype esančių pastatų. Nepaisant to, Civilinis apeliacinis teismas 2006 m. tenkino mero skundą ir pripažino, kad pareiškėjas neturėjo nuosavybės teisės į šį žemės sklypą ir ji jokiais teismo sprendimais nebuvo pripažinta. Tokiu būdu Civilinis apeliacinis teismas netiesiogiai pakartotinai peržiūrėjo klausimą dėl pareiškėjo nuosavybės teisės į žemės sklypą, nors jokios naujos reikšmingos aplinkybės nebuvo nustatytos. Taip buvo panaikinti ankstesnių teismo sprendimų rezultatai, nepaisant to, jog formaliai jie ir toliau galiojo.

Teismas pastebėjo, jog valstybėse narėse nėra neįprasta teismo proceso metu šalims pasiūlyti sudaryti taikos sutartį ir išaiškinti procedūrinės tokių veiksmų pasekmes. Tai atitinka ir procedūrinio ekonomiško, ir gero teisingumo vykdymo interesus. Tačiau, atsižvelgiant į teismo nešališkumo principo svarbą, teisėjai, teiraudamiesi apie šalies norą sudaryti taikos sutartį, turi būti atsargūs ir susilaikyti nuo kalbėjimo tokiu būdu, kuris proceso šaliai sukeltų pagrįstas abejones tokio teisėjo nešališkumu. Nagrinėjamu atveju teisėjas (teisėjų kolegijos pirmininkas) pirmajam pareiškėjui pasiūlė apsvarstyti jam pateiktą taikos sutarties pasiūlymą. Teismo nuomone, šio teisėjo kalbėjimo būdas teismo proceso metu (jis nurodė, kad teismas visada atsižvelgia į šalies atsisakymą sudaryti racionalią taikos sutartį ir kad tai buvo paskutinė pareiškėjo galimybė aptarti sutartį) pareiškėjui galėjo sukelti pagrįstą baimę, jog jo atsisakymas sutikti su taikos sutartimi galbūt neigiamai paveiks bylos aplinkybių vertinimą. Tai neatitiko Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies reikalavimų.

Teismas pabrėžė, kad Konvencijos 6 straipsnis neužtikrina teisės asmeniškai dalyvauti civiliniame teisme, bet įtvirtina bendresnio pobūdžio teisę veiksmingai teismui pristatyti savo bylą ir užtikrina proceso šalių lygybę. Nustatant, ar asmeniui buvo užtikrintas teisingas teismas, įvertintina, ar civilinio proceso šalis turėjo protingą galimybę sužinoti ir komentuoti kitos šalies pateiktas pastabas, įrodymus bei pristatyti savo poziciją sąlygomis, kurios nebuvo reikšmingai prastesnės nei suteiktosios jo oponentui. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas Civilinio apeliacinio teismo prašė atidėti 2006 m. rugsėjo 25 d. žodinį posėdį, nes dėl širdies sutrikimų buvo išvežtas į ligoninę ir pateikė tai patvirtinančius dokumentus. Pažymėta, jog ne Teismui spėlioti, kokius argumentus pareiškėjas būtų ar nebūtų pateikęs apeliaciniame teismui, jei būtų dalyvavęs posėdyje. Be to, priešastis, dėl kurios žodinis posėdis nebuvo atidėtas, buvo ta, kad pareiškėjas pirmosios

instancijos teisme turėjo atstovą, tačiau akcentuotina, jog pareiškėjo atstovas apeliacinio teismo posėdyje nedalyvavo. Pareiškėjas į ligoninę buvo išvežtas naktį prieš teismo posėdį, todėl jo atstovas net nebūtų turėjęs pakankamo įspėjimo ar galimybės pareiškėjui atstovauti. Taigi, teismo procesas apeliaciniame teisme neatitiko Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies nuostatų ir šiuo aspektu.

Išvados: Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimas teisinio saugumo ir proceso šalių lygybės aspektu bei Konvencijos 1 protokolo 1 straipsnio pažeidimas.

41 straipsnis: atlygintinos žalos dydžiui nustatyti nepakako duomenų, todėl šalims nurodyta per tris mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos pateikti argumentus dėl pareiškėjui priteistinos žalos dydžio.

[Prieiga internete](#)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. lapkričio 29 d. didžiosios kolegijos sprendimas byloje
Lupeni Greek Catholic Parish ir kiti prieš Rumuniją
(pareiškimo Nr. 76943/11, svarbos lygis – Case Reports)

Dėl esminių ir ilgalaikių aukščiausiosios instancijos teismo praktikos išsiskyrimų

Faktinės aplinkybės

Pareiškėjai – asmenys, priklausę Rumunijos bažnyčiai, susivienijusiai su Roma, dar žinomai kaip Graikų katalikų arba Unitų bažnyčia, – 1948 m. buvo išskaidyti įstatyminiu dekretu Nr. 358/1948. Nuosavybė, priklausiusi šiai bendruomenei, buvo perleista valstybei, išskyrus parapijų nuosavybę, perleistą Ortodoksų bažnyčiai. 1967 m. bažnyčios pastatas ir greta esantis bažnyčios kiemas, priklausę pareiškėjo parapijai, buvo įtraukti į Žemės registrą, kaip perleisti Lupeni I Rumunijos ortodoksų parapijai. 1989 m. gruodžio mėn. pasibaigus komunistiniam režimui, įstatyminis dekretas Nr. 358/1948 buvo panaikintas.

Unitų bažnyčia buvo oficialiai pripažinta įstatyminiu dekretu Nr. 126/1990. Dekreto 3 straipsnis numatė, kad turto, priklausiusio Unitų parapijoms ir dabar valdomo Ortodoksų bažnyčios, teisinis statusas bus nustatytas jungtinių komitetų, sudarytų iš Unitų ir Ortodoksų dvasininkų atstovų, atsižvelgiant į garbintojų bendruomenėse, valdančiose šią nuosavybę, norus. 3 straipsnis buvo papildytas 2004 m. rugpjūčio mėn. Vyriausybės nutarimu Nr. 64/2004 ir įstatymu Nr. 182/2005, numatant, kad nesutarimų jungtiniame komitete atveju suinteresuota šalis gali kreiptis į teismą, vadovaudamasi bendrosiomis teisės aktų normomis (angl. *ordinary law*).

Pareiškėjo parapija buvo pakartotinai įsteigta 1996 m. rugpjūčio 12 d. Pareiškėjai ėmėsi veiksmų, siekdami susigrąžinti bažnyčios pastatą ir jos kiemą. Susitikimų jungtiniame komitete metu klausimas išspręstas nebuvo, todėl pareiškėjai 2001 m. inicijavo teisminį procesą, bet 2011 m. Aukščiausiasis teismas jų skundą galutinai atmetė. Pareiškėjai teigė, kad teismai jų ginčą išnagrinėjo ne vadovaudamiesi bendrosiomis teisės aktų normomis, bet įstatyminiame dekrete Nr. 126/1990 įtvirtintu kriterijumi, taikomu neteisminės procedūros metu, – garbintojų bendruomenėse, valdančiose nuosavybę, norais. Be to, šio kriterijaus taikymo nebuvo galima numatyti, todėl pareiškėjų teisė kreiptis į teismą buvo pažeista.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pažymėjo, kad nacionaliniai teismai, kurie yra nepriklausomi ir nešališki, veikdami savo kompetencijos ribose naudojami diskrecija ir jų funkcija nėra apribota vien iš anksto nulemtų baigčių patvirtinimu. Priešingai nei teigė pareiškėjai, „garbintojų norų“ kriterijus laikytinas ne varžančiu teismo kompetenciją spręsti dėl turto atgavimo, bet konkretinančiu materialinę teisę. Tačiau Apeliacinio teismo ir Aukščiausiojo teismo pozicija, kad tokio pobūdžio bylose turi būti atsižvelgta ne tik į bendrąsias teisės aktų normas (pareiškėjų skundas grįstas Civilinio kodekso nuostatomis), bet ir į minėtą kriterijų, nebuvo vieninga, todėl kilo tokios praktikos atitikimo teisinio saugumo principui klausimas. Vertindamas atitiktį Konvencijos 6 straipsnio 1 daliai, Teismas pateikė kriterijus, taikytinus nevienodos teismų praktikos atvejais: a) teisinio saugumo principo laikymasis. Šis principas garantuoja tam tikrą teisių situacijų stabilumą ir prisideda prie pasitikėjimo teismais didinimo; b) vienas kitam prieštaraujančių teismo sprendimų tikimybė

kaip teismų sistemai būdingas bruožas, savaime neprieštaraujantis Konvencijai; c) teisinio saugumo ir visuomenės pasitikėjimo reikalavimai nesuteikia įgytos teisės, kad teismų praktika nekis. Teismų praktikos plėtojimas savaime nėra prieštaraujantis tinkamam teisingumo vykdymui, nes nesugebėjimas taikyti dinamišką ir aktyvų požiūrį gali sudaryti kliūtis reformoms ir tobulėjimui; d) skirtingų ginčo baigčių pateisinamumas esant skirtingoms faktinėms aplinkybėms; bei e) esminių ir ilgalaikių išsiskyrimų teismų praktikoje egzistavimas, mechanizmų tokiems išsiskyrimams spręsti buvimas ir šių mechanizmų veiksmingumas.

Teismas pastebėjo, kad nuo 2012 m. Aukščiausiasis teismas ir Konstitucinis teismas suderino savo pozicijas dėl procedūrų atkuriant garbinimo vietas, kas lėmė žemesniųjų teismų praktikos harmonizaciją. Nepaisant to, nuo 2007 m. iki 2012 m. Aukščiausiojo teismo sprendimai buvo vienas kitam visiškai priešingi. Tokie teismų praktikos svyravimai negali būti laikomi praktikos plėtojimu, kas yra būdinga kiekvienai teismų sistemai, nes Aukščiausiasis teismas panašiose bylose keliskart priėjo visiškai priešingas išvadas. Be to, teisinis netikrumas buvo susijęs su teise kreiptis į teismą ir taikytina materialine teise. Taigi nagrinėjamai bylai aktualioje teismų praktikoje egzistavo esminiai ir ilgalaikiai skirtumai (2011 m. spalio 20 d. sprendimo byloje *Nejdet Sahin ir Perihan Sahin prieš Turkiją* (pareiškimo Nr. 13279/05) prasme). Kontekstas, kuriame pareiškėjai pateikė skundą, t. y. netikrumas teismų praktikoje, kartu su mechanizmų, numatytų nacionalinėje teisėje vienodai praktikai užtikrinti, neefektyvumu net aukščiausiam šalies teisme, pažeidė teisinio saugumo principą ir taip iš pareiškėjų atėmė teisę į teisingą teismą.

Išvados: Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimas kartu su Konvencijos 14 straipsniu nebuvo konstatuotas, nes pareiškėjai ir atsakovai turėjo vienodas galimybes kreiptis į teismą. Tačiau konstatuotas Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimas, nes pareiškėjų byla buvo nagrinėta nepagrįstai ilgai ir nebuvo užtikrintas teisinis saugumas.

41 straipsnis: pareiškėjams bendrai priteista 4 700 Eur neturtinei žalai atlyginti.

[Prieiga internete](#)

SAVIRAIŠKOS LAISVĖ (10 straipsnis)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. liepos 5 d. sprendimas byloje

Ziembinski prieš Lenkiją (Nr. 2)

(pareiškimo Nr. 1799/07, svarbos lygis – 2)

Dėl žurnalisto atsakomybės už straipsnį, pašiepiantį vietinės valdžios pareigūnus, bei sarkazmo ir ironijos panaudojimo žurnalistų saviraiškoje

Faktinės aplinkybės

Pareiškėjas buvo vietinio laikraščio, kuriame paskelbtas straipsnis, pašiepiantis rajono merą ir du jo tarnautojus už jų palaikymą putpelių auginimo plėtros regione projektui (kaip būdai išspręsti bedarbystės problemą kaimo vietovėse) savininkas ir vyriausiasis redaktorius. Šiame straipsnyje rajono meras ir vienas iš tarnautojų pavadinti „bukais viršininkais“ (angl. *dull bosses*), o kitas apibūdintas kaip „kvailas“ (angl. *numbskull*), „neišmanėlis“ (angl. *dim-witted*) ir „veidmainis“ (angl. *poser*). Meras ir minėti du tarnautojai privataus kaltinimo tvarka pareiškėją apkaltino šmeižtu. Teismas, pažeidimą perklasifikavęs kaip įžeidimą, paskelbtą per žiniasklaidos priemones, pareiškėjui skyrė baudą, konstatavęs, kad jis piktnaudžiavo saviraiškos teise ir pažeidė tarnautojų orumą. Pareiškėjui skirta 2 630 Eur bauda ir nurodyta atlyginti bylinėjimosi išlaidas – 755 Eur.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pažymėjo, kad pareiškėjo nuteisimas ir skirta bausmė suvaržė jo saviraiškos laisvę, tačiau tai padaryta vadovaujantis įstatymu ir siekiant teisėto tikslo – apginti kitų reputaciją ar teises. Teismo vertinimu, neabejotina, jog satyriniame straipsnyje aprašyta problema, susijusi su savivaldybės tarnautojų

funkcijomis, buvo teisėto visuomenės intereso klausimas, todėl tokiomis aplinkybėmis saviraiškos laisvės ribojimai turėjo būti aiškiai apibrėžti. Pareiškėjas buvo pripažintas įžeidęs savivaldybės darbuotojus, taip pat – ir merą, kuris, kaip išrinktas politikas, galėjo būti kritikuojamas plačiau nei privatūs asmenys. Kiti du asmenys buvo valstybės tarnautojai. Nors minėtieji valstybės tarnautojai, vykdydami oficialius įgaliojimus, taip pat galėjo patirti daugiau kritikos nei privatūs asmenys, nelaikytina, jog jie sąmoningai save pateikė atidžiam kiekvieno žodžio ar veiksmo stebėjimui tokiu lygiu, kaip politikai.

Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjui taikyti suvaržymai negali būti vertinami atskirai nuo bylos konteksto ir kritikos tikslo. Sarkazmo ir ironijos panaudojimas yra visiškai suderinamas su žurnalistų saviraiškos laisve, tačiau šiuo atveju nacionaliniai teismai į tai nepakankamai atsižvelgė. Nacionaliniai teismai atkreipė dėmesį į tai, jog pareiškėjas siekė pasišaipyti iš tarnautojų ir jau anksčiau buvo paskelbęs ironišką straipsnį ta pačia tema. Neabejotina, kad ginčo pastabos, ypač specifiniame straipsnio kontekste, išliko priimtino padidrinimo ribose, bet nacionaliniai teismai to nevertino. Pastebėtina, kad satyra yra meninės išraiškos ir socialinio komentaro forma, kuri, pasižymėdama padidrinimu ir tikrovės iškreipimu, siekia išprovokuoti bei suerzinti. Be to, sprendžiant dėl suvaržymo proporcingumo, būtina įvertinti taikytinos bausmės prigimtį ir griežtumą. Nacionaliniai teismai nepateikė „reikšmingų ir pakankamų“ priežasčių, dėl kurių pareiškėjas turėtų būti nuteistas ir jam turėtų būti skirta bausmė, todėl laikytina, kad įsikišimas į jo saviraiškos laisvę buvo neproporcingas siekiamam tikslui ir nebūtinai demokratinėje visuomenėje.

Išvada: Konvencijos 10 straipsnio pažeidimas.

41 straipsnis: pareiškėjui priteista 1 000 Eur neturtinei žalai atlyginti ir 3 385 Eur turtinei žalai atlyginti.

[Prieiga internete](#)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. lapkričio 17 d. sprendimas byloje
Karapetyan ir kiti prieš Armėniją
(pareiškimo Nr. 59001/08, svarbos lygis – 2)

Dėl diplomatų atšaukimo už pareiškimą, kad prezidento rinkimai buvo nesąžiningi

Faktinės aplinkybės

2008 m. Armėnijoje įvyko prezidento rinkimai. Iškart po jų opozicijos kandidatas pareiškė, kad rinkimai buvo nesąžiningi, ir visoje valstybėje prasidėjo jo rėmėjų organizuojami protestai. Keli užsienyje buvę Armėnijos ambasadoriai išreiškė susirūpinimą dėl susidariusios padėties ir televizijos transliuotojų prašė užtikrinti nešališką ir išsamų informacijos pateikimą žiniasklaidoje. Kitą dieną šie ambasadoriai buvo atšaukti iš savo postų. Tą pačią dieną pareiškėjai – Užsienio reikalų ministerijos tarnautojai – paskelbė bendrą pranešimą tvirtindami, kad rinkimai buvo nesąžiningi. Šis pranešimas, kartu su jų vardais ir oficialiomis pareigomis, buvo publikuotas keliuose žiniasklaidos leidiniuose. Dėl šių priežasčių ir pareiškėjai buvo atšaukti iš diplomatinės tarnybos.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas akcentavo, kad pareiškėjų atšaukimas laikytinas jų saviraiškos laisvės ribojimu. Šiuo ribojimu siekta teisėto tikslo – apginti nacionalinį ir visuomenės saugumą bei užkirsti kelią suirutei, kaip tai numatyta įstatyme. Diplomatus atšaukimo pagrindai buvo aiškiai išdėstyti įstatyme. Pažymėta, jog priemonės, kuriomis siekiama valstybės tarnautojų politinio neutralumo, iš dalies gali būti laikomos teisėtomis ir proporcingomis Konvencijos 10 straipsnio prasme. Kita vertus, tokios priemonės neturėtų būti taikomos būdu, galinčiu pažeisti ginamos teisės esmę, neatsižvelgiant į valstybės tarnautojų funkcijas ir vaidmenį bei į kiekvieno atvejo aplinkybes. Ypatingas pasitikėjimo ir ištikimybės ryšys tarp valstybės tarnautojų ir valstybės yra svarbus, ypač diplomatų atveju. Konkrečios valstybės narės istorijos kontekste valstybės institucijos, siekdamos užtikrinti demokratijos įsitvirtinimą ir išlikimą, galėtų laikyti būtinais konstitucinius saugiklius,

užtikrinančius valstybės tarnautojų (įskaitant diplomatus) politinį neutralumą, apribojant valstybės tarnautojų laisvę užsiimti politine veikla.

Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad nagrinėjamu atveju visi pareiškėjai užėmė aukštas pareigas Užsienio reikalų ministerijoje ir kad jų vardai su nuorodomis į oficialias pareigas buvo nurodyti pranešime. Vertindama, ar pradėti tarnybinio nusižengimo ar atšaukimo procedūrą, valstybė galėjo atsižvelgti į reikalavimą aukštas pareigas einantiems valstybės tarnautojams, atliekant savo funkcijas, gerbti ir užtikrinti specialų pasitikėjimo ir ištikimybės ryšį tarp jų ir valstybės. Akcentuota, kad valstybės narės net sudėtingomis aplinkybėmis turi suteikti erdvės viešiams debatams, kuriuose dalyvautų valstybės tarnautojai, ypač kai jų patirtis ir kompetencija būtų reikšminga siekiant informatyvių debatų temomis, susijusiomis su viešuoju interesu. Tačiau nagrinėjamu atveju situacija buvo kitokia nei, pavyzdžiui, 2016 m. birželio 23 d. sprendime byloje *Baka prieš Vengriją* (pareiškimo Nr. 20261/12). Nacionaliniai teismai atsižvelgė į pareiškėjų saviraiškos laisvę ir tai atitiko Konvencijos reikalavimus.

Išvada: Konvencijos 10 straipsnio pažeidimas nenustatytas.

[Prieiga internete](#)

TEISĖ Į SANTUOKĄ (12 straipsnis)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. gruodžio 8 d. sprendimas byloje *Chernetskiy prieš Ukrainą* (pareiškimo Nr. 44316/07, svarbos lygis – 2)

Dél nepateisinamo delsimo kaliniui išduoti skyrybų pažymėjimą, būtiną naujai santuokai sudaryti

Faktinės aplinkybės

Pareiškėjas nuo 2005 m. iki 2008 m. negalėjo sudaryti naujos santuokos, nes atliko 15 metų laisvės atėmimo bausmę, neturėjo leidimo asmeniškai nuvykti į civilinės padėties registracijos centrą ir gauti skyrybų pažymėjimą. Valstybės institucijos pripažino pareiškėjo sunkumus ir pranešė apie rengiamus įstatymo pakeitimus, bet jokių kitų veiksmų nesiėmė. Pasikeitus teisiniam reguliavimui, pareiškėjui skyrybų pažymėjimas buvo išduotas 2009 m. vasario mėn.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pabrėžė, kad asmens laisvė nėra būtina prielaida norint pasinaudoti teise susituokti. Tai, kad įkalinimas suvaržo asmens laisvę ir kai kurias civilines teises bei privilegijas, nereiškia, jog toks asmuo negali arba gali tik išimtiniais atvejais susituokti. Nors teisė į skyrybas nekilo iš Konvencijos 12 straipsnio, jei nacionalinis teisinis reguliavimas leido skyrybas, jis turėjo ir užtikrinti išsiskyrusio asmens teisę sudaryti naują santuoką be nepagrįstų apribojimų. Nagrinėtu atveju pareiškėjas su savo partnere sąlyginai ilgą laiką negalėjo susituokti, nes valstybės institucijos negalėjo užbaigti jo skyrybų registracijos ir išduoti skyrybų pažymėjimą, pareiškėjui negalint jo atsiimti asmeniškai. Susidariusią situaciją dar labiau apsunkino tai, kad neįregistravus naujos santuokos pareiškėjas negalėjo su savo partnere turėti ilgalaikių pasimatymų, o tik trumpalaikius (4 valandų) susitikimus pareigūno akivaizdoje. Teismo vertinimu, toks suvaržymas buvo neteisėtas ir pažeidė pačią pareiškėjo teisę susituokti ir sukurti šeimą esmę.

Išvada: Konvencijos 12 straipsnio pažeidimas.

41 straipsnis: pareiškėjui priteista 3 000 Eur neturtinei žalai atlyginti.

[Prieiga internete](#)

NUOSAVYBĖS APSAUGA (Konvencijos Pirmojo Protokolo 1 straipsnis)

Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimas byloje

Keriman Tekin ir kiti prieš Turkiją
(pareiškimo Nr. 22035/10, svarbos lygis – 2)

Dėl atsisakymo atlyginti žalą, padarytą viešųjų darbų metu apgriaunant be leidimo pastatytą namą

Faktinės aplinkybės

Pareiškėjams miesto centre nuosavybės teise priklausė žemės sklypas, kuriame jie 1997 m. be statybos leidimo pasistatė namą. 2003 m. kaimyniniame sklype nuspręsta nugriauti mokyklą ir pastatyti naują. Institucijų užsakyму buvo atlikta ekspertizė, kurios metu nustatyta, jog numatyti statybos darbai gali sukelti nuošliaužą ir rekomenduota statyboms pasirinkti kitą vietą. Dėl finansinių priežasčių kita vieta nebuvo pasirinkta. 2004 m. rugpjūčio mėn. atliktoje ekspertizėje nustatyta, kad nuošliaužos riziką galima suvaldyti techninėmis priemonėmis. 2004 m. rugsėjo mėn. vykdyti ekskavacijos darbai sukėlė nuošliaužą, dėl kurios padarytos žalos pareiškėjų namas tapo negyvenamu (įtrūko sienos, grindys ir lubos). Pareiškėjai pateikė skundą dėl žalos atlyginimo iš institucijų, užsakiusių statybos darbus. Ekspertai pateikė savo išvadas, kuriose nurodė, kad nuošliaužą sukėlė keli techniniai faktoriai, o struktūrinės klaidos pareiškėjų name prie žalos prisidėjo 15–20 proc. Tačiau teismai atsisakė tenkinti pareiškėjų prašymą bent iš dalies, konstatavę, jog pareiškėjai niekada nepateikė prašymo įteisinti neteisėtus statinius ir kad jų nuosavybė negali būti laikoma atitinkančia reikalavimus, atsižvelgiant į dabartines planavimo taisykles ir specifinius techninius pastato bruožus.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pastebėjo, kad pareiškėjų namas buvo pastatytas ant jiems priklausančio žemės sklypo, bet be statybos leidimo, taip pažeidžiant statybą reglamentuojančius teisės aktus. Jie taip pat neturėjo leidimo jame apsigyventi. Kita vertus, dėl pareiškėjų padarytų pažeidimų nebuvo imtasi jokių veiksmų ir jie naudojosi savo turtu nuo pastatymo dienos iki įvykio. Nebuvo duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, jog valstybės institucijos planavo įsakyti nugriauti ginčo pastatą. Dar daugiau – pareiškėjai teigė, kad joks pastatas administraciniame regione nebuvo gavęs statybos leidimo ir nebuvo ginčytas. Be to, namas buvo įregistruotas žemės registre ir be jokių komentarų atskirai paminėtas nuosavybės teisę patvirtinančiuose dokumentuose. Taigi, pareiškėjai turėjo interesą netrukdomi naudotis savo namu, t. y. turtu Konvencijos Pirmojo Protokolo 1 straipsnio prasme.

Teismas pastebėjo, kad pareiškėjų namas buvo pastatytas tuomet, kai savivaldos institucijos dar nebuvo patvirtinusios miesto plano, ir jie namu naudojosi kelerius metus. Pripažinta, kad namas buvo pastatytas be statybos leidimo ir todėl valstybės institucijos turėjo teisę įsakyti jį nugriauti kaip sankciją už miestų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nesilaikymą. Tačiau ginčijama žala kilo netyčia ir institucijos niekada neįsakė nugriauti pareiškėjų namo. Priešingai, statybos leidimo klausimas pirmą kartą buvo iškeltas sprendžiant dėl pareiškėjų prašymo atlyginti žalą, siekiant institucijoms išvengti atsakomybės. Nebuvo duomenų, nurodančių, kad Turkijos institucijos turėjo nuoseklią praktiką kovodamos su neteisėtais statiniais arba kad buvo nuspręsta bent jau ginčo rajone nugriauti visus statinius, esančius panašioje (kaip pareiškėjų namas) situacijoje. Nei institucijos, nei Vyriausybė neginčijo teiginio, jog rajone beveik nė vienas pastatas nebuvo pastatytas gavus statybos leidimą. Dar daugiau – teisėkūros praktika, žinoma kaip „miesto amnestija“ (angl. *urban amnesty*), patvirtino neteisėtų statinių reiškinio mastą valstybėje, institucijų toleranciją jiems ir norą sureguliuoti šių statinių teisinę padėtį. Nuspręsta, kad priežastys, dėl kurių atsisakyta pareiškėjams kompensuoti jų patirtą žalą, buvo grįstos ne aplinkos apsauga. Tokiomis aplinkybėmis institucijų atsisakymas atlyginti pareiškėjams padarytą turtinę žalą reišė individualią ir perteklinę naštą, kuri pažeidė pusiausvyrą tarp pareiškėjų ir bendruomenės interesų.

Išvada: Konvencijos Pirmojo Protokolo 1 straipsnio pažeidimas.

41 straipsnis: pareiškėjams priteista 5 000 Eur neturtinei žalai atlyginti ir 11 000 Eur turtinei žalai atlyginti.

[Prieiga internete](#)

TEISĖ Į LAISVUS RINKIMUS (Konvencijos Pirmojo Protokolo 3 straipsnis)**Europos Žmogaus Teisių Teismo 2016 m. gruodžio 20 d. sprendimas byloje
Uspaskich prieš Lietuvą
(pareiškimo Nr. 14737/08, svarbos lygis – 2)**

Dėl namų arešto skyrimo kandidatui į parlamentą rinkimų metu

Faktinės aplinkybės

2006 m. Lietuvos institucijos pradėjo ikiteisminį tyrimą įtariant, kad Darbo partija įvykdė finansinį nusikaltimą. Pareiškėjas – minėtos partijos įkūrėjas ir pirmininkas – pasitraukė į Rusiją. 2007 m. pareiškėjas buvo patvirtintas kaip partijos kandidatas rinkimuose į parlamentą. Sugrįžęs į Lietuvą, jis buvo suimtas ir jam skirtas namų areštas. Nors pareiškėjas pateko į antrąjį rinkimų etapą, jis nebuvo išrinktas į parlamentą.

Neoficiali Teismo sprendimo apžvalga

Teismas pažymėjo, kad demokratija yra pamatinis Europos viešosios tvarkos elementas. Konvencijos Pirmojo Protokolo 3 straipsnyje buvo įtvirtinta pareiškėjo teisė dalyvauti sąžininguose ir demokratinuose rinkimuose, nepriklausomai nuo to, ar jis galiausiai laimėjo ar pralaimėjo. Pareiškėją išrinkus partijos kandidatu į parlamentą, jis jau žinojo apie jam pareikštą įtarimą. Jis taip pat žinojo apie teismo sprendimą jį sulaikyti. Taigi, pareiškėjas negalėjo pagrįstai tikėtis dalyvauti rinkimuose be jokių apribojimų, tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir kandidatai, kurių atžvilgiu nebuvo pradėtas ikiteisminis tyrimas. Pastebėta, kad pareiškėjui grįžus į Lietuvą, jam numatytos kardamosios priemonės buvo sušvelnintos – skirtas namų areštas, taip sudarant sąlygas rinkiminę kampaniją vykdyti iš namų. Atkreipiant dėmesį į tai, kad pareiškėjas buvo gerai žinomas politikas, kad jo politinės partijos nariai asmeniškai dalyvavo susitikimuose su rinkėjais ir kad anksčiau pareiškėjas, būdamas Rusijoje, laimėjo rinkimus į rajono savivaldybės tarybą, jam taikyti suvaržymai nelaikyti apsunkinusiaisiais jo teisę dalyvauti rinkimuose tiek, jog tai būtų turėję esminį poveikį rinkimų baigčiai.

Teismas akcentavo, jog veiksminga nacionalinių priemonių sistema, skirta nagrinėti asmenų skundus ir apeliacinius skundus dėl teisių, susijusių su rinkimais, pažeidimo yra viena iš pagrindinių laisvų ir sąžiningų rinkimų prielaidų. Tokia sistema užtikrina efektyvų naudojimąsi asmens teisėmis balsuoti ir dalyvauti rinkimuose, palaiko pasitikėjimą valstybės institucijomis rinkimų procese ir yra svarbi priemonė valstybei siekiant įvykdyti Konvencijos Pirmojo Protokolo 3 straipsnyje įtvirtintą pozityvią pareigą rengti demokratinus rinkimus. Pareiškėjas visiškai pasinaudojo asmenų skundų ir apeliacinių skundų, susijusių su rinkimais, nagrinėjimo sistema, numatyta Lietuvos teisėje. Be to, nebuvo jokių priešasčių pripažinti, jog valstybės institucijos, vertindamos pareiškėjui taikyto namų arešto pagrįstumą, veikė savavališkai.

Išvada: Konvencijos Pirmojo Protokolo 3 straipsnio pažeidimas nenustatytas.

[Prieiga internete](#)